

ΟΥΚΡΑΝΙΑ: Αποτίμηση και προοπτικές

Δρ Γιώργος Πουκαμισάς, Πρέσβυς ε.τ.

Μετά από σχεδόν δέκα μήνες πολέμου στην Ουκρανία, δεν διαφαίνεται προοπτική επιστροφής των αντιμαχόμενων πλευρών στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων, παρά τις καθυστερημένες απόπειρες να υπάρξει κάποιο άνοιγμα.

Στους δέκα αυτούς μήνες, η Ουκρανία, έχοντας μπροστά ένα πολύ δύσκολο χειμώνα, ανθίσταται, αντέχει, αλλά καταστρέφεται, η Ρωσία απομονώνεται από τον δυτικό κόσμο, αλλά όχι από τον υπόλοιπο κόσμο, προσεγγίζοντας ακόμη περισσότερο την Κίνα, η Ευρώπη κλονίζεται ως γεωπολιτικός παράγων, φτωχοποιείται, απεξαρτώμενη από τον -υπό άλλες συνθήκες- φυσικό ενεργειακό και οικονομικό εταίρο της, υπερεξαρτώμενη δε από εισαγωγές υγροποιημένου φυσικού αερίου. Το ΝΑΤΟ, έχει επιστρέψει πλησίον, ως το μοναδικό πλαίσιο αμυντικής οργάνωσης της ευρωπαϊκής ηπείρου, η Τουρκία, χάρις στον έλεγχο των Στενών και τον ηπειρωτικό όγκο της, εμφανίζεται ως μεσολαβητής και ειρηνοποιός.

Ορισμένοι στην Δύση, σχεδιάζουν την επαναπροσέγγιση με την Ρωσία, στην εποχή μετά τον Πούτιν. Ευσεβείς πόθοι, για το ορατό μέλλον. Η Ρωσία ματώνει, πιέζεται, έχει δεχθεί ισχυρά χτυπήματα, αλλά διαθέτει, και ο λαός της, μεγάλα αποθέματα αντοχής, όπως και η όμαιμη Ουκρανία, που χάρις στην αποφασιστική στήριξη της Ευρώπης, αλλά κυρίως των Η.Π.Α., Η.Β. και Καναδά, έχει απωθήσει ανατολικά και νότια τον εισβολέα.

Η ειρήνη απέχει μακράν, αλλά εκτιμάται πως το ίδιο μακριά, είναι και ο κίνδυνος πυρηνικής κλιμάκωσης. Η συνάντηση στην Άγκυρα (14.11.2022) των επικεφαλής των μυστικών υπηρεσιών Η.Π.Α. και Ρ.Ο. Burns και Ναρούσκιν αντιστοίχως, φαίνεται ότι στο επίπεδο αυτό απέδωσε. Η Δύση γνωρίζει, μέχρι ποίου σημείου μπορεί να εμπιστεύεται την ουκρανική ηγεσία.

Ποιο θα μπορούσε να είναι το περιεχόμενο μιας ειρηνευτικής συμφωνίας;

-Συμπεφωνημένη αποχώρηση, εντός τακτού χρόνου, των ρωσικών δυνάμεων από τα ουκρανικά εδάφη, κατά προτεραιότητα από τις περιφέρειες Ζαπορίζιας και Χερσώνας.

-Απόδοση ειδικού διοικητικού καθεστώτος –αυτονομίας- στο Ντονμπάς, δηλ. στις περιφέρειες (όμπλαστ) Λουχάνσκ και Ντονέσκ, στο σύνολο των διοικητικών ορίων τους.

-Αναγνώριση της ένταξης της πρώην αυτόνομης εντός της Ουκρανίας Κριμαίας και της Σεβαστουπόλεως στην Ρωσία, ενδεχομένως μετά από δημοψήφισμα, και εξασφάλιση της ύδρευσης της χερσονήσου.

-Αλλαγή του Συντάγματος της Ουκρανίας, ώστε να αναγνωρίζει γλωσσικά και εκπαιδευτικά δικαιώματα στις μειονότητες, δηλαδή πέραν των Ρωσογενών, σε εθνοτικά Πολωνούς, Ρουμάνους, Ούγγρους, Έλληνες, Ιουδαίους, Τάταρους κλπ.

-Συνταγματική κατοχύρωση της ρωσικής ως δεύτερης κρατικής γλώσσας (κατά το ιρλανδικό πρότυπο).

-Διεθνής Συνθήκη για διαρκή ουδετερότητα της Ουκρανίας έναντι στρατιωτικών συνασπισμών, με παράλληλη συνταγματική δέσμευση.

-Ακανθώδες θα αποδειχθεί το ζήτημα των αποζημιώσεων, της μεταπολεμικής ανασυγκρότησης της Ουκρανίας και της χρηματοδότησής της. Απαραίτητη μπορεί να αποδειχθεί η ανάληψη του έργου υπό την ευθύνη του ΟΗΕ.

Οι όροι αυτοί, όμως, δεν πρόκειται να γίνουν δεκτοί από κανένα από τους δύο εμπολέμους. Η βούληση συνέχισης του αγώνα δεν έχει καμφθεί. Ούτε ο χειμώνας και οι στερήσεις του στο Κίεβο, θα κάνουν τα πράγματα ευχερέστερα, ίσως ακόμη και αν αναλάβει ο Κλίτσκο ή άλλος στην θέση του Ζελένσκυ.

Για εμάς, τί επιφυλάσσει η αύριον;

-Ο νόμος των φθινουσών αποδόσεων, λειτουργεί και στην διπλωματία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην κυβερνητική γραμμή, έμπρακτης αντιπαλότητας με την Ρωσία.

-Η Τουρκία βεβαίως δεν είναι απομονωμένη. Είναι απέναντί μας, παρούσα στον Καύκασο και την Μέση Ανατολή, επιχειρεί δε να μάς κυκλώσει στρατηγικά από

δύο πλευρές, την Λιβύη και την Αλβανία, ενώ η στρατιωτική θέση της στην Κύπρο είναι επίφοβη.

-Να συσφίγγουμε τις διμερείς σχέσεις μας με τις ευξείνιες Βουλγαρία και Ρουμανία. Η Ελλάδα είναι οιονεί παρευξείνια χώρα και πρέπει να διαθέτουμε σχέδιο προαγωγής των συμφερόντων μας στην κρίσιμη λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας. Στο πλαίσιο αυτό, η μέριμνα για τους ομογενείς του Ντονμπάς, ήδη υπό τον έλεγχο της Ρωσίας, αποτελεί υποχρέωση του ΥΠΕΞ.

-Να αντιμετωπίζουμε την Ουκρανία, με όλες τις κοινωνικές, πολιτικές και γεωγραφικές αντινομίες της, ως κυρίαρχο κράτος.

-Εμείς, οφείλουμε να βλέπουμε πέρα από τα τρέχοντα και να αντιλαμβανόμαστε ότι η λόγω Ουκρανίας ως προς την Τουρκία συναντίληψη Αμερικής και Γαλλίας και άλλων φίλων μαζί μας, δεν είναι απεριορίστη σε ένταση και χρόνο. Να ετοιμαζόμαστε δε για την επόμενη ημέρα. Και βεβαίως, με την Τουρκία να επικοινωνούμε, έστω και αν δεν διακρίνεται πρόοδος· εκ παραλλήλου να συνεχίζεται ακατάπαυστα η ενίσχυση Ναυτικού – Στρατού - Αεροπορίας και η σφυρηλάτηση εθνικής – λαϊκής ενότητας.

Αθήνα

30.11.2022